บทที่ 3
วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษากลวิธีการตอบคำชมของเพศหญิงและเพศชายที่ปรากฏในภาพยนตร์อเมริกันและภาพยนตร์ไทยนี้ ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากลวิธีและเปรียบเทียบสัดส่วนของกลวิธีการตอบคำชมของเพศหญิงและเพศชายที่ปรากฏในภาพยนตร์ในภาพยนตร์อเมริกันและภาพยนตร์ไทย ซึ่งในการศึกษาถึงลักษณะประชากร กลุ่มตัวอย่าง การเก็บข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล มีรายละเอียดในแต่ละขั้นตอนดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นภาพยนตร์ มีรายละเอียดการเลือกกลุ่มตัวอย่างดังต่อไปนี้

1. เลือกกลุ่มตัวอย่างที่เป็นภาพยนตร์อเมริกันโดยการใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) และผู้วิจัยได้ใช้วิธีการจับฉลากเพื่อเลือกกลุ่มตัวอย่างจำนวน 40 เรื่อง จากประชากรทั้งหมดจำนวน 300 เรื่อง ซึ่งเป็นภาพยนตร์อเมริกันที่ทำรายได้สูงสุด 50 อันดับแรกของ Box Office และเป็นภาพยนตร์ที่ออกฉายระหว่างปีพุทธศักราช 2541 ถึง ปีพุทธศักราช 2546 ดังรายชื่อปรากฏในภาคผนวก ก

2. เลือกกลุ่มตัวอย่างที่เป็นภาพยนตร์ไทยโดยการใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) และผู้วิจัยได้ใช้วิธีการจับฉลากเพื่อเลือกกลุ่มตัวอย่างจำนวน 40 เรื่อง จากประชากรทั้งหมดจำนวน 117 เรื่อง ซึ่งเป็นภาพยนตร์ไทยทั้งหมดที่เข้าฉายในโรงภาพยนตร์ระหว่างปีพุทธศักราช 2541 ถึง ปี พุทธศักราช 2546 ดังรายชื่อปรากฏในภาคผนวก ก

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วยขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษาภาพยนตร์อเมริกันและภาพยนตร์ไทยที่ได้จากการสุ่มตัวอย่างทั้งหมดโดยการดูภาพยนตร์ทีละเรื่อง และทำการจดบันทึกบทสนทนาที่มีสถานการณ์การกล่าวชมและการตอบคำชมของเพศหญิงและเพศชาย

2. เลือกบทสนทนาของตัวละครเพศหญิงและเพศชายในภาพยนตร์อเมริกันและภาพยนตร์ไทยที่เกี่ยวข้องกับการตอบคำชมตามกรอบหัวข้อคำชม (Compliment Topics) จำนวน

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

4 หัวข้อ ตามแนวทางของโรส (Rose, 2001) และโฮลมส์ (Holmes, 1988) ที่ได้ศึกษาไว้ มีดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 การชมถึงรูปร่างลักษณะ (Appearance) คือ คำ วลี ประโยค หรือข้อความการกล่าวชมที่เกี่ยวข้องกับรูปร่างหน้าตา หรือการแต่งกาย เช่น You look really beautiful tonight." (คืนนี้ คุณสวยจริง ๆ) (Herbert, 1990)

2.2 การชมถึงสิ่งของที่ผู้ได้รับคำชมเป็นผู้ครอบครอง (Possession) คือ คำ วลี ประโยค หรือข้อความการกล่าวชมที่เกี่ยวข้องกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ผู้ได้รับคำชมนั้นเป็นเจ้าของ ไม่ว่าจะเป็นเสื้อผ้า บ้าน รถยนต์ สิ่งของ หรือ การสวมเครื่องประดับ เช่น "Your blouse looks beautiful!" (เสื้อคุณสวยนะ) และ "I really love your car!" (ผมชอบรถของคุณจริง ๆ) (Wolfson, 1989, cited in Herbert, 1990)

2.3 การชมถึงผลงาน (Performance) ทักษะความรู้ (Skill) และความสามารถ (Abilities) คือ คำ วลี ประโยค หรือข้อความการกล่าวชมที่เกี่ยวข้องกับการกระทำ ผลงานและความรู้ความสามารถของบุคคลที่ได้รับคำชม เช่น "You did a good job!" (คุณทำงานได้ดี) และ "You are such a wonderful writer" (คุณช่างเป็นนักเขียนที่ยอดเยี่ยม) (Herbert, 1990)

2.4 การชมถึงลักษณะนิสัย และบุคลิกภาพของบุคคล (Personality and Trait) คือ คำ วลี ประโยค หรือข้อความการกล่าวชมที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะ อุปนิสัย และบุคลิกภาพ หรือสิ่งที่แสดงออกให้ผู้กล่าวคำชมได้เห็นและรับรู้ เช่น "You're so sweet" (คุณช่างเป็นคนน่ารัก) (Holmes, 1988)

3. ผู้วิจัยศึกษาภาพยนตร์กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดและทำการจดบันทึกบทสนทนาที่ปรากฏสถานการณ์การกล่าวชมและมีการตอบคำชมของเพศหญิงและเพศชายที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อการกล่าวชมตามที่ได้กำหนดไว้ในข้อ 2 โดยผู้วิจัยนำบทสนทนาที่มีบริบทของสถานการณ์ที่เริ่มต้นจากการกล่าวชมและการตอบคำชมสิ้นสุดลงมาวิเคราะห์ จากนั้นนำข้อมูลที่ได้จากการเก็บข้อมูลของผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยมาทำการหาค่าความเชื่อมั่น (Interrater Reliability) ระหว่างผู้ตรวจภาพยนตร์แต่ละประเภท ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.1 การหาค่าความเชื่อมั่นระหว่างผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยในการเก็บข้อมูลที่เป็นบทสนทนาจากภาพยนตร์อเมริกัน ผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์จากผู้ช่วยวิจัยที่จบการศึกษาระดับปริญญาเอกในสาขาภาษาอังกฤษศึกษา (English Language Studies) ซึ่งเป็นผู้มีประสบการณ์ในการตรวจข้อมูลและทำการศึกษาวิจัยทางด้านวัจนกรรม (Speech Act) ในการเก็บข้อมูลจากครั้งนี้ ผู้วิจัยได้อธิบายถึงวัตถุประสงค์ในการศึกษาเพื่อให้ผู้ช่วยวิจัยได้เข้าใจถึงข้อมูลที่จะนำมา

ศึกษาวิเคราะห์ โดยที่ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลจากภาพยนตร์แต่ละเรื่องอย่างอิสระ ภายหลังจากการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยนำข้อมูลที่ได้มาทำการเปรียบเทียบและวิเคราะห์ บทสนทนาทั้งหมด หลังจากนั้นนำได้ข้อมูลมาหาค่าความเชื่อมั่น ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นระหว่างผู้ตรวจภาพยนตร์อเมริกันเท่ากับ (r = 0.994)

3.2 การหาค่าความเชื่อมั่นระหว่างผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยในการเก็บข้อมูลที่เป็นบทสนทนาจากภาพยนตร์ไทย ผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์จากผู้ช่วยวิจัยที่จบการศึกษาสาขาวิชาภาษาไทย ซึ่งในการเก็บข้อมูลจากครั้งนี้ ผู้วิจัยได้อธิบายถึงวัตถุประสงค์ในการศึกษาเพื่อให้ผู้ช่วยวิจัยได้เข้าใจถึงข้อมูลที่จะนำมาศึกษาวิเคราะห์ โดยที่ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลจากภาพยนตร์แต่ละเรื่องอย่างอิสระ ภายหลังจากการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยนำข้อมูลที่ได้มาทำการเปรียบเทียบและวิเคราะห์บทสนทนาทั้งหมด หลังจากนั้นนำได้ข้อมูลมาหาค่าความเชื่อมั่น ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นระหว่างผู้ตรวจภาพยนตร์ไทยเท่ากับ (r = 0.987)

การวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้สอดคล้องและตอบวัตถุประสงค์ในการวิจัย ที่ต้องการศึกษากลวิธีและความแตกต่างในการตอบคำชมของเพศหญิงและเพศชายที่ปรากฏในภาพยนตร์อเมริกันและภาพยนตร์ไทยที่ออกฉายระหว่างปีพุทธศักราช 2541 ถึง ปีพุทธศักราช 2546 ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์กลวิธีการตอบคำชมของเพศหญิงและเพศชายที่ปรากฏในภาพยนตร์อเมริกันและภาพยนตร์ไทยตามกรอบแนวความคิดของเฮอร์เบิร์ท (Herbert, 1990) ซึ่งได้จำแนกประเภทและบอกลักษณะการตอบคำชม (Herbert's Taxonomy of Compliment Responses) ไว้จำนวน 12 ประเภท

2. แจงนับความถี่ในการปรากฏของกลวิธีที่ใช้ในการตอบคำชม

นับความถี่ในการปรากฏของกลวิธีที่ใช้ในการตอบคำชมเพื่อให้ทราบจำนวนของกลวิธีการตอบคำชมแต่ละประเภท ทำโดยการนับทุกครั้งที่ปรากฏการใช้กลวิธีการตอบคำชมกลวิธีหนึ่ง ๆ แม้ว่าจะมี สถานการณ์การชมที่ใช้กลวิธีเดียวกันมากกว่า 1 ครั้งก็ตาม

ตัวอย่างเช่น กลวิธีที่ใช้ในการตอบคำชมจากภาพยนตร์อเมริกัน

ตัวอย่างที่ 1

Male: I think you're great, Charlotte. You're a great news lady.

Female: Thank you. (Elf, 2003)

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

ตัวอย่างที่ 2

Male: Uh...you're so beautiful. You're like a Burmese sapphire all by yourself. You don't need all that.

Female: (smile) (The Sixth Sense, 1999)

ตัวอย่างที่ 3

Male: You really look beautiful.

Female: Thank you, Pete. (Charlie's Angels, 2000)

บทสนทนา 3 สถานการณ์ที่นำมาเป็นตัวอย่างข้างต้น แสดงให้เห็นถึงกลวิธีการตอบคำชมที่จัดอยู่ในประเภทเดียวกันแสดงการเห็นด้วย (Agreement) โดยใช้กลวิธีประเภท Appreciation token ซึ่งการปรากฏดังกล่าวนี้จะนับความถี่เป็น 3 ครั้ง จากนั้นผู้วิจัยแปลงความถี่ในการปรากฏเป็นรูปร้อยละ โดยการใช้สูตรคำนวณ คือ การหาค่าร้อยละ

สูตร

ร้อยละของการปรากฏแต่ละกลวิธี = ความถี่ของการปรากฏแต่ละกลวิธี x 100
จำนวนครั้งในการปรากฏของกลวิธีทั้งหมด

3. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างสัดส่วนของกลวิธีที่ใช้ในการตอบคำชมของเพศหญิงและเพศชายในภาพยนตร์อเมริกันและภาพยนตร์ไทย นำค่าร้อยละและความถี่แต่ละประเภทของกลวิธีที่ใช้ในการตอบคำชมมาทดสอบความแตกต่างระหว่างสัดส่วน (Testing the Difference Between two Proportions) (ชูศรี วงศ์รัตนะ, 2541, หน้า 202)

สูตร

$$Z = \frac{\hat{P}_1 - \hat{P}_2}{\sqrt{\hat{p}\hat{q}\left(\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2}\right)}}$$

เมื่อ $\hat{P}_1, \hat{P}_2$ แทนค่าสัดส่วนที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างที่ 1 และ 2 ตามลำดับ

โดย $\hat{P}_1 = \frac{f_1}{n_1}$ และ $\hat{P}_2 = \frac{f_2}{n_2}$

n_1 , n_2 แทนขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ 1 และ 2 ตามลำดับ

โดยที่ $\hat{p} = \frac{f_1 + f_2}{n_1 + n_2}$ และ $\hat{q} = 1 - \hat{p}$

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

เมื่อ f_1 แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่างที่ 1 ที่ตอบอย่างเดียวกัน

f_2 แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่างที่ 2 ที่ตอบในลักษณะเดียวกับกลุ่มแรก

นำผลที่ได้มาศึกษาเปรียบเทียบว่าเพศหญิงและเพศชายในภาพยนตร์อเมริกันและภาพยนตร์ไทยใช้กลวิธีการตอบคำชมมีสัดส่วนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติหรือไม่

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University